

творча уява.

Висновки. Разом із тим територія ігрової музичної діяльності і досі потребує дослідження. Одним з найоб'ємніших є питання формування майстерності педагога-організатора ігор як оптимізатора та керівника ігрового простору, створювача позитивного емоційного тла, гармонізатора музичного потенціалу дітей, стимулятора творчих сил учасників ігрового процесу. Перспективи подальших досліджень полягають у доборі та ефективному використанні різновидів комплексу ігрових методів творчого спрямування, які б сприяли прояву та розвитку музично-творчих здібностей дітей молодшого шкільного віку в різноманітній музичній діяльності на уроках музичного мистецтва у початковій школі.

Література

1. Аліксіччук О.С. Використання ігрових технологій на уроці музичного мистецтва у загальноосвітній школі: навчально-методичний посібник / О.С.Аліксіччук. – Кам'янець-Подільський: Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2017. – 69 с.
 2. Гумінська О. Інтерактивні методи на уроках музики / О. Гумінська // Завуч. – 2004. – № 2. – С. 4–10.
 3. Іванішина С. Форми і методи інтерактивного навчання / С. Іванішина // Початкова школа. – 2006. – № 3. – С. 9-11.
 4. Масол Л.М. Методика навчання мистецтва у початковій школі: Посібник для вчителів / Л.М.Масол. – Харків, 2006 – 255 с.
- Хейзинга Й. Homo Ludens / Й. Хейзинга. // Человек играющий: статьи по истории культуры / пер. С нидерландского и сост. Д.В.Сильвестрова.

А.Гордійчук,
здобувач ступеня вищої освіти «магістр»
Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського,
наук. керівник – канд. пед. наук, доцент В.Л. Бриліна

ЕСТЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ НАРОДНОГО ТЕАТРАЛІЗОВАНОГО ДІЙСТВА

Постановка проблеми. Музична культура невід'ємна від культури народу, до якого вона належить. В наш час педагогам потрібна реалізація концепції музичного виховання школярів на основі українського національного мистецтва, культури, народної творчості, фольклору.

Мета статті полягає у визначенні провідної ролі театралізованих дійств серед видів народної творчості у естетичному вихованні дітей молодшого шкільного віку. Звернення до народної музичної творчості крізь призму життєвих зв'язків з духовним та матеріальним світом свідчить про те, що пісенний фольклор в діалектичній єдності з фольклором інших слов'янських народів сприяє розкриттю естетичного змісту музики, пісні, танцю та інших

видів мистецької творчості, осягненню школярами естетичної суті художніх особливостей.

Виклад основного матеріалу. Особливо важливою формою позакласної художньої творчої діяльності роботи є театралізована постановка української народної казки. Казка – найпопулярніший вид усної народної творчості серед дітей дошкільного і молодшого шкільного віку, яка захоплює і полонить серця. Важко переоцінити значення казки у вихованні дітей, відзначав К.Ушинський, називаючи казки «першими блискучими спробами створення народної педагогіки», вважаючи, що навряд чи хто-небудь спроможний змагатися в цьому з генієм народу [2, с. 44].

Казки характеризуються захоплюючими сюжетами і в тому полягає їх педагогічне виховне значення, щоб зацікавити школярів, пропонуючи їм послухати казку, яка приводить у чудовий казковий світ. Казка відіграє особливу роль під час позаурочних занять з музики в школі і є найулюбленішим жанром, який приваблює незвичайними сюжетами, яскравими образами, що хвилюють і запам'ятовуються.

Прилучення до казки допомагає розширити життєвий та художній досвід учнів, які завдяки творчій уяві переносяться то в надхмарні височини, то в таємничий ліс, то у королівські володіння. Лаконічні за формулою, цікаві за змістом казки без дійового дидактизму та нотацій сприяють вихованню моральних якостей учнів.

Народна казка потрібна кожній дитині яка зачаровує образністю рідного слова, красою співочої української пісні. Кожна казка обов'язково має дидактичну мету. Вона повчає дітей, як потрібно діяти в певні ситуації, застерігає від неправильних дій. Народна казка розкриває творчу уяву дітей, коли казковість, фантазія стають реальністю життя, коли килим-літак стає справжнім літаком, чоботи-бігунці перетворюються на швидкісні поїзди [1, с. 91-120].

Українські народні казки доступні дітям з раннього віку за умов родинного виховання, у дошкільних закладах, у школі. Вчителі пропонують учням уважно послухати музику і намалювати те, що постає в уяві; запрошують усіх учнів класу стати співавторами музики українських народних казок. Як свідчить досвід, це інтегровані уроки, які поєднують у собі музику і українські народні казки.

Розбудити у дитини інтерес до прекрасного світу мистецтва, прилучити до гармонії поетичних і музичних образів – це естетично важливе завдання, яке покладається на вчителів музичного мистецтва. Використання засобів, які мають назву «Українські народні казки», де озвучуються відомі фольклорні зразки такі як «Солом'яний бичок», «Колобок», «Котик і півник», «Коза-дереза» чи інші, які близькі до національних першоджерел. В них знаходить своє адекватне втілення світ народної казки, її яскрава образність.

Яскрава національна забарвленість музичної мови, особливо в українських казках, нагадує дітям про знайомі народні пісні «Дощик», «Сонечко», «Коза» та інші.

У позаурочний час музична казка має значний вплив на виховання учнів. Музика у таких казках відтворює внутрішню структуру почуттів, які визначаються інтонацією, темпом, динамікою, тембром, гармонією, ладом; вона стимулює психологічні процеси сприймання та допомагає розширити емоційну сферу. Саме тоді формується морально-естетичне почуття, уява, мотиви поведінки. Під впливом музичної казки діти поступово вчаться відчувати в музиці настрій, думки, характер персонажів. Це сприяє розширенню реального життєвого досвіду учнів: вони мають змогу замислитись та пережити те що доводилось відчувати.

Другою особливістю виховного процесу музичних казок є те, що музика своїми найтоншими засобами прилучає до краси і добра, які стають своєрідними точками перетину етичного та естетичного. Моральні поняття в музичних казках завжди мають естетичне вираження, етичні ідеали розширюють моральну сферу.

Через сприйняття естетичних особливостей художніх образів досягається розуміння їх моральної сутності. Виявленням естетичної сутності звеличується добро і засуджується зло. Внутрішня спорідненість моральних та естетичних ідей є головною метою таких казок, у яких невід'ємним внутрішнім елементом змісту є – дидактичність. Повчальність проходить від гіпертрофованого виділення засобів виразності музики усього потворного, до – висвітлення прекрасного, доброго, що сприяє підвищенню ефективності виховного впливу моральних ідей на почуття та свідомість учнів.

Виходячи з характеру образності та способів втілення, музична казка є сферою музично – драматичної творчості, що охоплює різні жанри, зміст яких підпорядкований фантастичному сюжету, містить морально – естетичні, соціальні ідеї, які втіленні музично – естетичними засобами виразності.

Дитяча оперета – казка є найбільш популярний у практиці виховання жанр музичної казки з широким спектром використання ігор та інсценізацій. імпровізацій. Після осягнення змісту казок, у яких музика гармонійно поєднується із словом, учні краще і адекватніше сприймають інструментальні казки, де кожному з інструментів відведена відповідна «роль».

У таких умовах активізується процес сприймання: вокально-мовного досвіду, набутого раніше; посилюється усвідомлення музичних образів інструментальних творів. Отже, шляхи освоєння музичного мистецтва є однією із актуальних проблем сучасної педагогіки. Духовне збагачення життя кожної особистості учня потребує великої уваги педагогів та високої їх професійної навчально-виховної майстерності.

Висновки. Таким чином, засоби виховання народної культурної спадщини допомагали прищеплювати молоді соціальний та культурний досвід старших поколінь, забезпечувати спадкоємність регламентації досвіду поведінки індивіда, сприяли соціалізації особистості. З розвитком держави і права ряд правових норм було включено і до сучасної системи виховання. Завдання сучасної школи – прививати дітям любов до краси народних традицій, культури і мистецтва, виховували справжніх патріотів нашої Батьківщини.

Ознайомлювати учнів з народними традиціями, обрядами, фольклорними жанрами – все це вводить школярів у світ національного мистецтва, розвиває творчі здібності, виховує патріотами рідної держави.

Література

1. Верховинець В. Весняночка «Ігри з піснями для дітей дошкільного і молодшого шкільного віку». – К.: Музична Україна, 1989. – 343 с.
2. Ушинський К. Рідне слово/ Ушинський К. //Вибрані педагогічні твори: у 2-х. – Т.1. – С.123-124.

**О.Д. Граб,
провідний концертмейстер
кафедри мистецьких дисциплін дошкільної та початкової освіти
Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського**

РОЗВИТОК ТВОРЧОЇ АКТИВНОСТІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ МИСТЕЦЬКИХ ДИСЦИПЛІН ЗАСОБАМИ ІКТ

Постановка проблеми. Феномен творчості здебільшого обумовлений обставинами сьогодення, зокрема, неможливістю подолання проблем професійного становлення без активізації творчого потенціалу особистості. До того ж технічний прогрес та інноваційні процеси вимагають від майбутнього вчителя мистецьких дисциплін значного запасу фахових знань і самостійної вибудови стратегії застосування інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) у педагогічній діяльності. У такому контексті важливого значення набуває підготовка майбутніх учителів мистецьких дисциплін із застосуванням ІКТ, шляхом підвищення вимог до творчих засад освіти, та творчого потенціалу особистості. Адже практичний досвід творчого вирішення проблем допомагає усвідомити, що реалізація особистісних цілей залежить від уміння співвідносити потенційні та реальні творчі можливості.

Аналіз попередніх досліджень. Застосування засобів ІКТ мистецького спрямування, емоційне захоплення процесом творчості, вміння практичного застосування знань не тільки у знайомих ситуаціях, але й в нових умовах являються запорукою розвитку самоактуалізації. У дослідженнях Є. Яценко самоактуалізація розглядається як «комплекс системних якостей, що сприяють розкриттю внутрішнього потенціалу людини в процесі його соціальної індивідуалізації» [5, с. 80]. Слід зазначити, що в останні роки все більшу увагу дослідників привертає проблема професійної самоактуалізації особистості фахівця. Під професійною самоактуалізацією Е. Зеєр розуміє прискорення професійного зростання шляхом активізації потенціалу особистості, прояв наднормативної професійної активності. Автор визначає чинник досягнення професіоналізму – самоактуалізацію, що заснована на реалізації свого особистіснопрофесійного потенціалу [2, с. 29.].

Зважаючи на вищевикладене, можна зазначити, що фахова самоактуалізація – це пошук «себе в професії», власної професійної ролі,